

ACTIEF BURGERSCHAP EN SOCIALE INTEGRATIE

Wat is burgerschap?

Burgerschap is de wijze waarop inwoners onderdeel zijn van en deelnemen aan de samenleving en zo die samenleving helpen vorm geven. Burgerschap heeft een politieke, een sociale, een culturele en een economische dimensie. Deze dimensies hebben betrekking op een uiteenlopende hoeveelheid aan (burger)plichten en kwaliteiten.

Burgerschapsvorming op de basisschool:

Wat kan de school bijdragen aan bovenstaande? Basisscholen moeten zich hier actief mee bezig houden. Dit wordt verwoord in het wetsvoorstel "Bevordering actief burgerschap en sociale integratie" en is vanaf 1 februari 2006 in werking getreden. Hiermee wordt bepaald dat het onderwijs er van uitgaat dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving, gericht is op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie en er mede op gericht is dat leerlingen kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten. Scholen hebben dus de opdracht leerlingen voor te bereiden op deelname aan de pluriforme samenleving.

Visie:

We willen kinderen uitdagen op eigen niveau, waarbij 'passend onderwijs' daadwerkelijk inhoud krijgt. Dat doen we door onderwijsbehoeften van kinderen in kaart te brengen en ons onderwijs daarop in te richten. De wijze waarop we kinderen laten leren moet uitdagend zijn. Daarbij gaan we uit van wat het kind kan. We willen kinderen leren zelfstandig te werken en te verwerken, samen te werken en verantwoordelijk te zijn voor henzelf (eigen handelen) en anderen.

Wat houdt burgerschapsvorming volgens ons in?

Als basisschool willen we werken aan de vorming van onze leerlingen zodat zij zich bewust zijn van regels, waarden en normen in onze samenleving daarmee een goede basis leggen voor later. We willen dat het mensen worden die stevig in hun schoenen staan, met een goed gevoel van eigenwaarde, die respectvol en eerlijk met elkaar omgaan en op die manier een steentje bij kunnen dragen aan onze maatschappij. We willen dat onze leerlijnen in grote lijnen begrijpen hoe de Nederlandse rechtstaat werkt en wat er van hen verwacht wordt om in zo'n rechtstaat goed te kunnen functioneren.

Doelen:

- Het ontwikkelen van kinderen tot sociaal vaardige, betrokken en zelfstandige volwassenen.
- Het ontwikkelen van kinderen tot actieve deelnemers van deze maatschappij.
- Kinderen leren om een eigen mening te vormen.
- Kinderen leren om elkaars mening te respecteren en daar open voor te staan.
- Kinderen leren het 'anders' zijn te respecteren.
- Kinderen leren over andere culturen en geloven.
- Kinderen leren om samen te werken.
- Kinderen leren over de geschiedenis en het ontstaan van Nederland en Europa.
- Kinderen leren over de democratische rechtstaat en hun rol daarin als ze volwassenen zijn.
- Kinderen leren over het milieu en hoe zij een steentje bij kunnen dragen aan een beter en schoner milieu.

De kerndoelen die van belang zijn voor burgerschapsvorming zijn:

- De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.
- De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.
- De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.
- De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
- De leerlingen leren de hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen en ze leren respectvol om te gaan met verschillen in opvattingen van mensen.
- De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

Deze doelen heeft de SLO gegroepeerd rondom 3 kernconcepten:

- Burgerschapsvorming vanuit democratie
- Burgerschapsvorming vanuit participatie
- Burgerschapsvorming vanuit identiteit

In de bijlage is voor alle doelen rondom deze kernconcepten uitgewerkt op welke manier of met welke methode er aan deze doelen wordt gewerkt binnen de school.

Verantwoording

De kinderen van nu zijn de volwassenen van later en zij zullen dus degene zijn die maatschappij draaiende moeten houden. Om dat te kunnen zullen ze bepaalde kennis en vaardigheden moeten hebben en moeten ontwikkelen. Ze zullen op de eerste plaats zelf stevig in de wereld moeten staan om behulpzaam, eerlijk en respectvol naar anderen te kunnen zijn. Als kinderen over elkaar, elkaars cultuur en geloof leren zullen ze elkaar beter begrijpen en zullen ze beter in staat zijn verschillen en 'anders' zijn te accepteren. Door regels en afspraken centraal te stellen in de klas, de school en in het verkeer leren de kinderen dat er regels nodig zijn om een veilige maatschappij te bewerkstelligen.

Aangezien Nederland een democratische rechtstaat is, is het belangrijk voor kinderen om te weten hoe zo'n rechtstaat ontstaan is, in elkaar zit en hoe zij daar later een rol in kunnen gaan spelen. Omdat we in dit land vrijheid van meningsuiting hebben is het belangrijk dat kinderen zich een eigen mening weten te vormen, maar ook dat zij meningen van anderen leren te respecteren. Ten slotte is het belangrijk voor de kinderen te leren over de wereld, de natuur en het milieu en vooral hoe zij er met z'n allen voor kunnen zorgen dat de wereld voor hen en degene die na hen komen leefbaar blijft.

Om onze doelen te verwezenlijken is er bewust gekozen voor een aantal methodes die op deze doelen aansluiten. Deze methodes zorgen er bovendien voor dat er op een structurele manier gewerkt wordt aan burgerschap en integratie. Dit schooljaar zijn we naast de methodes gestart met The Leader in me waarbij de principes van Covey worden toegepast. Hierdoor werken we ook buiten de methodes om aan de vorming van zelfbewuste, doelgerichte mensen die oog hebben voor elkaar en open staan voor de mening van anderen.

Sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem:

De school werkt met een sociaal leerlingvolgsysteem ZIEN!. Twee keer per jaar wordt er door de leerkrachten een vragenlijst ingevuld over de leerlingen. Vanaf groep 5 vullen de leerlingen zelf ook één keer per jaar een vragenlijst in over hun eigen welbevinden in de groep. Hierdoor komen kinderen die extra aandacht nodig hebben bij het aanleren en onderhouden van sociale vaardigheden goed in beeld. In overleg met ouders, de intern begeleider en/of de gedragspecialist kan dan, afhankelijk van de problematiek, een vervolgtraject worden uitgestippeld. Zo kan het zijn dat een kind deel gaat nemen aan een SOVA training, een eigen handelingsplan in de klas krijgt of dat er gezocht wordt naar andere, externe hulp.

Als het niet over één kind gaat maar een hele groep waar het sociaal-emotioneel niet goed loopt, dan zetten we in je sas met de klas in. Binnen de onderwijsgemeenschap zijn meerdere gedragspecialisten die een traject op maat kunnen inzetten voor groepen waar iets extra nodig is.

Pedagogisch klimaat:

Op de Zevenster is er veel aandacht voor het pedagogisch klimaat. Aan het begin van het schooljaar wordt er veel aandacht besteed aan het groepsvormingsproces. Door de vorming van de groep aan de start van het nieuwe schooljaar zo goed mogelijk te sturen wordt ingezet op goede samenwerking en wordt pestgedrag zoveel mogelijk voorkomen. Hiervoor maken we ook gebruik van M5, een meldsysteem voor pestgedrag. Met behulp van dit systeem komt pestgedrag goed in beeld en kunnen we sneller handelen om tot een oplossing te komen.

In een pedagogisch plan van aanpak hebben we vastgelegd hoe we omgaan met regels en (regelovertrekend) gedrag binnen de groepen.

Leerlingenraad:

Door de kinderen kennis te laten maken met en deel te laten nemen aan de Leerlingenraad krijgen ze op een speelse wijze inzicht in de werking van een democratie. Ze leren dat er één vertegenwoordiger is die opkomt voor de belangen van hun groep en ervaren hoe het is om te solliciteren naar de functie van klassenvertegenwoordiger. Klassenvertegenwoordigers leren om de mening van een groep te vertegenwoordigen en ontdekken dat het niet altijd een gemakkelijke opgave is om tot overeenstemming te komen wanneer er meerdere 'partijen' aan een tafel zitten. Op die manier zullen ze uit eigen ervaring beter begrijpen hoe ons politiek systeem werkt. Hierdoor wordt het voor hen gemakkelijker om deel te nemen aan onze maatschappij.

Goed voorbeeld:

Om kinderen basiswaarden bij te kunnen brengen is het belangrijk dat we zelf het goede voorbeeld geven. Op de Zevenster werkt een betrokken team dat eerlijkheid, oprechtheid, openheid, rechtvaardigheid en respect in een hoog vaandel heeft staan en de kinderen, ouders en elkaar op grond van die basiswaarden behandelen. In de klassen wordt er tevens veel aandacht besteed aan deze basiswaarden. Er wordt met de kinderen over gesproken, de basiswaarden worden aangeleerd en geëvalueerd. We maken hierbij eveneens gebruik van de zeven gewoonten van Stephen Covey.

Wereldoriëntatie:

Op de Zevenster wordt gewerkt met 3 verschillende methodes voor geschiedenis, aardrijkskunde en natuur. De methodes besteden o.a. aandacht aan de geschiedenis van Nederland, de werking van een democratische rechtstaat, Europese staatsinrichting, milieu en andere culturen.

Samengevat de activiteiten:

Structurele Activiteiten:

1. Leefstijl, methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling van Kwintessens.
2. Wereld in Getallen voor rekenen van Malmberg
3. Taal actief 4 van Malmberg
4. Wijzer voor Natuur & techniek van Noordhoff.
5. De blauwe planeet voor aardrijkskunde van Thieme-Meulenhoff.
6. Argus Clou voor geschiedenis van Malmberg.
7. Leerling volgsysteem ZIEN (sociaal emotionele ontwikkeling).
8. Waar nodig In je sas met de klas.
9. Op voeten en fietsen en de jeugdverkeerskrant.
10. Thema's vanuit de kleutermethode Onderbouwd.
11. School tv weekjournaal en programma's als 'huisje boompje beestje'.
12. Vergaderingen van de Leerlingenraad geleid door de locatieleider.
13. Drie bijeenkomsten in de dorpskerk door het schooljaar heen; een openingsviering, een Kerstviering en een Paasviering.

Jaarlijks terugkerende activiteiten buiten de methodes om:

- Startweek in ieder groep: programma samengesteld op de behoefte van de groep gericht op binding en dynamiek in groep 1 t/m 8.
- Aanbod workshops, techniek, cultuur, natuur en muziek.
- Schoolreisje voor iedere groep.
- Leesbevorderende activiteiten; Voorleeswedstrijd en Kinderboekenweek.
- Cultuurprojecten, afhankelijk van het aanbod.
- Bezoek theatervoorstellingen.
- Verkoop Kinderpostzegels.

Evaluatie en borging :

Ieder schooljaar evalueren we in het ZWeM overleg van juni dit beleidsstuk om te zien of we de gestelde activiteiten hebben uitgevoerd en of doelen zijn behaald. Daarna wordt dit document, indien noodzakelijk, aangepast.

Evaluatie	
Juni 2019	